

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Kappellestraat (Waarschoot, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2016H106 en 2016J163

Augustus – oktober 2016

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	7
2.4 Conclusie	8
Deel 3: Bibliografie.....	9

FIGURENLIJST (2016H106 EN 2016J163)

Figuur 1: projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).....	5
Figuur 2: Foto's genomen tijdens het landschappelijk booronderzoek van het terrein. Aanduiding van de verschillende verstoringen en riet.	6

TABELLENLIJST (2016H106 EN 2016J163)

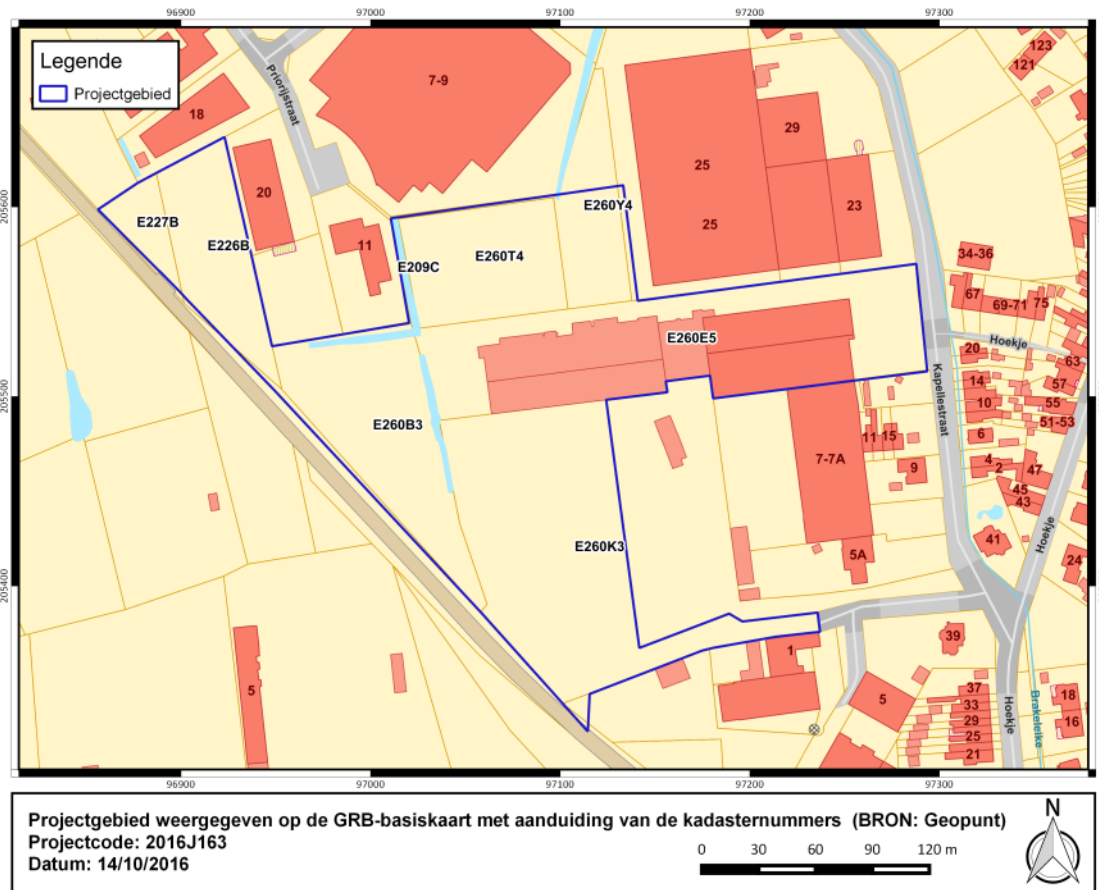
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.4

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Global Jordan & Freeman Kapellestraat 117 8020 Oostkamp	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Waarschoot
	Deelgemeente	/
	Postcode	9950
	Adres	Kapellestraat zn
	Toponiem	Kapellestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{min} = 96822$ $Y_{min} = 205313$ $X_{max} = 97302$ $Y_{max} = 205646$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Waarschoot Sectie 1, Afd. E; nr's: 227b, 226b, 260b3, 260k3, 260 E5 Figuur 1	

Figuur 1: projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

Global Estate Group plant de realisatie van een complex KMO-bedrijfseenheden. Het projectgebied is gelegen te Waarschoot (Oost-Vlaanderen) aan de Kapellestraat, ter hoogte van het toponiem “Hoekske” en is ca. 4,7ha groot. De werken omvatten de sloop van de nog aanwezige restanten van de vroegere bebouwing en de aanleg van nieuwe bedrijfsunits met bijhorende infrastructuur (wegenis, nutsleidingen, putten, bufferbekken, etc..). In totaal is meer dan 12971 m² van het bodemarchief mogelijk bedreigd door de geplande werken. Op het eerste zicht lijkt de bovengrond van het projectgebied in grote mate geroerd door de nog aanwezige vloerplaten en funderingen van de voormalige weverijfabriek.

Figuur 2: Foto's genomen tijdens het landschappelijk booronderzoek van het terrein. Aanduiding van de verschillende verstoringen en riet.

Landschappelijk gezien is het gebied gelegen in de Vlaamse Vallei, ten zuiden van een zandrug die zich uitstrekt van Oedelem/Maldegem tot Stekene. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied profieltype 7a weer. In hoofdzaak zijn dit Holocene fluviatiele afzettingen bovenop het laat Pleistoceen eolisch dekzand. Daaronder bevinden zich nog fluviatiele afzettingen van het laat Pleistoceen en daaronder eveneens fluviatiele afzettingen van het midden Pleistoceen. Deze vroegste afzettingen zijn echter weinig relevant voor het archeologische verhaal.

Historisch gezien valt het ontstaan van Waarschoot te kaderen binnen de grote ontginningsbeweging in de volle/late middeleeuwen. Cartografisch onderzoek bevestigt het rurale karakter van het plangebied vanaf de 18^e eeuw tot begin van de 20^e eeuw.

De gekende archeologische waarden bevestigen de natte situatie die wordt aangegeven door de geologische gegevens en de bodemkaart. Op het plangebied zijn geen archeologische sites gekend. De geregistreerde waarden in de ruime omgeving betreffen grotendeels laatmiddeleeuwse hoeves of sites gekend door cartografische indicatoren (uit de nieuwe tot nieuwste tijd).

Deze data impliceert dat het terrein minder interessant is naar klassieke sporenarcheologie toe in de periode vóór de late middeleeuwen. Gelet op de beschikbare landschappelijke data bestaat de mogelijkheid op een landschappelijke situatie die een zeer grote aantrekkingskracht uitoefende op gemeenschappen in het mesolithicum en het begin van het neolithicum.

2.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot het plangebied Kapellestraat te Waarschoot moet, omwille van de vastgestelde mate van verstoring, door combinatie van de landschappelijke gegevens van de bureaustudie en het uitgevoerde landschappelijk booronderzoek, afgezien worden van verdere onderzoeksdaden. Een verder doorgedreven onderzoekstraject wordt in dit dossier als weinig zinvol beschouwd.

De vastgestelde mate van verstoring vormt een eerste argument om af te zien van verder onderzoek. Het uitgevoerde landschappelijk booronderzoek bevestigt wat reeds vermoed kon worden op basis van de orthofoto's, namelijk dat het terrein over het grootste deel reeds geroerd is. Hierbij werd vastgesteld dat de verstoring verder reikt dan de nog zichtbare vloerplaten. Enkel tegen de noordelijke grens van het plangebied lijkt het bodemarchief nog intact. Op basis van de verstoringshistoriek dmv orthofoto's moeten echter ook hier lokaal verstoringen verwacht worden. Ook werd tijdens het booronderzoek reeds opgemerkt dat de ondergrond vervuild is met een detergent of ander oliederivaat. Het is niet aangewezen enige archeologische werkzaamheden in deze grond uit te voeren.

Ten tweede werden, hoewel vastgesteld werd bij het bureauonderzoek dat de landschappelijke gegevens hiervoor zeer gunstig zijn, geen indicaties teruggevonden voor de afzetting van weinig materiaal en bijgevolg een landschappelijke situatie waar de trefkans m.b.t. mesolithische of vroeg-neolithische vindplaatsen hoog is. Vermoedelijk moeten de eigenlijke oevers van het glaciaal meer/moeras verder weg van het projectgebied gezocht worden. Dit toont nogmaals duidelijk aan dat de geologische kaarten met enige omzichtigheid gehanteerd moeten worden en eerder een indicatieve waarde hebben.

Ten derde kan aan de hand van de historische en landschappelijke data, de bevindingen van het booronderzoek en de gekende archeologische indicatoren op de CAI duidelijk aangetoond worden dat het archeologisch potentieel matig tot laag is. De afwezigheid van verwachte "markers" die een interessante locatie voor meso- of vroeg-neolithische kunnen indiceren zijn afwezig. Hierdoor wordt het archeologisch potentieel gereduceerd tot resten van agrarische exploitatie van minder geschikte gronden in de late middeleeuwen. Met andere woorden, het archeologisch verwachtingspatroon bestaat, in het beste geval, uit laatmiddeleeuwse perceleringsgreppels.

Indien deze of jongere sporen inderdaad op het terrein aanwezig zouden zijn dan bevinden ze zich relatief dicht tegen de oppervlakte. Het is echter reeds duidelijk geworden dat het terrein in verregaande mate geroerd is. De kans is dus klein dat zich nog bewaarde, grondvaste sporen op het plangebied bevinden.

Verder onderzoek zou, in het beste geval, een contextloze indicatie opleveren voor menselijke aanwezigheid vanaf de late middeleeuwen, zonder enig ruimtelijk kader. Dit kan onmogelijk een meerwaarde zijn voor het archeologisch begrip van de directe omgeving en de regio. Het is dan ook vanuit de kosten-baten afweging dat in dit dossier enig verder onderzoek als weinig zinvol wordt beschouwd.

2.4 Conclusie

Global Estate Group plant de aanleg van een nieuw complex KMO-units te Waarschoot aan de Kapellestraat. Het terrein ligt vandaag braak. Het bureauonderzoek wees op een aanzienlijk archeologisch potentieel met betrekking tot bewaarde steentijdsites. Gelet op de natte situatie is de verwachtingskans ivm sporen uit pré-middeleeuwse perioden (behalve steentijd) zeer laag. Ook voor de periode na de late middeleeuwen is het archeologisch verwachtingspatroon eerder bescheiden.

Verkennd landschappelijk booronderzoek heeft aangetoond dat de trefkans inzake mesolithische en vroeg-neolithische vindplaatsen minimaal is, tegen de verwachtingen in. Tevens werd vastgesteld dat het terrein in verregaande mate verstoord is tot op een aanzienlijke diepte. Hierdoor worden de archeologische verwachtingen gereduceerd tot, in het beste geval, restanten van laat-middeleeuwse percelering en landbewerking. De kost die eerder welke vorm van verder onderzoek, met ingreep in de bodem, met zich zou meebrengen kan niet in verhouding staan tot eventuele resultaten die, in het beste geval, zou bestaan uit laat middeleeuwse indicatoren zonder ruimtelijk kader.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt